

Handlingsplan mot krenkende adferd ved Aursmoen skole

§ 9 A-1. Verkeområde for kapitlet

Kapitlet her gjeld for elevar i grunnskolen og den vidaregåande skolen. Kapitlet gjeld òg for elevar som deltek i leksehjelpordningar og i skolefritidsordningar, med unntak av §§ 9 A-10 og 9 A-11.

I opplæringslovens § 9 A-2 er elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø beskrevet. Her heter det:

«Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring.»

Dette innebærer at skolen har ansvaret for å skape et godt læringsmiljø som fremmer den enkelte elevs faglige og sosiale utvikling, helse og trivsel i skolehverdagen.

I tillegg har også foreldrene både rett og plikt til å medvirke til at barnet får et trygt skolemiljø i kraft av sitt hovedansvar for barnets oppvekst og omsorg.

På Aursmoen skole har vi fokus på verdiene trivsel, trygghet og toleranse, og både lærere og elever kjenner til og arbeider kontinuerlig og systematisk for å fremme disse verdiene i skolemiljøet.

Trygghet hos den enkelte elev bidrar til gode sosiale relasjoner i skolehverdagen. Det legges vekt på å skape et godt læringsmiljø i klassene og på trinn, blant annet gjennom sosiale aktiviteter, opplæring i sosial kompetanse, faddersamarbeid på tvers av trinnene og trivselslederprogram. Nettvett og holdningsskapende arbeid for å unngå nettmobbing er også vektlegges. Det er fokus på forutsigbar og god klasseledelse og et høyt læringstrykk, der elevene er aktive i egen læring, samarbeider og reflektere over sin egen læring.

Aursmoen skole har nulltoleranse mot krenkelser som mobbing, vold, diskriminering og trakassering jf. Opplæringsloven § 9 A-3. Det er elevens opplevelse av skolemiljøet som er avgjørende.

Definisjoner på krenkende atferd og handlinger

Alle definisjonene er eksempler og de skal tolkes vidt i denne sammenheng.

Krenkende atferd er en fellesbetegnelse på alle former for atferd som uoverlagt eller tilsiktet rammer andre mennesker fysisk eller psykisk. Krenkende atferd kan skje som enkelthandling eller gjentatt handling. Krenkende atferd er handling som utføres uten respekt for andres integritet.

Definisjon av krenkende atferd

Skolen har utarbeidet en definisjon på krenkende atferd som også ligger til grunn for avdekking av mobbing:

Ord eller handlinger begått av barn eller voksne, som oppleves som negative eller sårende av andre. Krenkende adferd er uavhengig av intensjonen bak.

Eks på krenkende atferd:

- Uønsket fysisk kontakt, utskjelling, negativt kroppsspråk, blikk eller utestenging. *
- Negative ytringer om kjønn, utseende, nasjonal eller etnisk opprinnelse, religion eller funksjonshemninger

Grunnet ubalanse i makt - og styrkeforholdet mellom voksen og elev på en skole, hviler det et ekstra ansvar på de voksne til å uttrykke seg på en måte som ikke oppleves krenkende. Det gjelder spesielt bruk av ironi, sarkasme og humoristiske utsagn på bekostning av eleven.

Andre kjennetegn

Blir ertet på en ekkel måte, kalt stygge ting (kan også ha nedsettende klengenavn), blir hånet, ydmyket, latterliggjort, skremt, nedverdiget, truet, gitt ordre, herset med, undertrykket el. l.

Blir gjort narr av og ledd av på en uvennlig og spottende måte. Det blir snakket nedsettende om foreldrene.

Ord eller handlinger som i utgangspunktet ikke er ment å være krenkende, vil likevel kunne oppfattes slik. Ulike aldersgrupper og sosiale og kulturelle grupper vil ha ulike normer for adferd. Et utsagn eller en handling som ville være akseptabel innad i gruppen, vil kunne virke krenkende eller skremmende på elever utenfor denne. Her kan det være en utfordring å finne balansen mellom humor og krenkelser.

Det er viktig å understreke at denne bestemmelsen handler om mer enn mobbing. Mobbing, vold, rasisme og diskriminering er bare eksempler på «krenkjande ord eller handlingar». Loven gjelder også andre former for krenkende ord eller handlinger, slik som negative, enkeltstående utsagn om en persons utseende, klær, tro, dialekt osv. Krenkende handlinger dekker også enkelte former for unnløte.

Mobbing

En person blir mobbet når han eller hun, gjentatte ganger og over tid, blir utsatt for negative handlinger fra en eller flere personer. Det er en negativ eller aggressiv handling når noen med vilje påfører en annen person skade eller smerte – ved fysisk kontakt, ved ord eller på andre måter. For å kunne bruke betegnelsen mobbing skal det også være en viss ubalanse i makt- og styrkeforholdet: den som blir utsatt for de negative handlingene, har vanskelig for å forsvare seg og er noe hjelpeløs overfor den eller de som plager ham eller henne.

Etter denne definisjonen, som også blir brukt internasjonalt, er mobbing kjennetegnet av disse tre kriteriene: 1) Det dreier seg om aggressiv eller ondsinnet adferd, som 2) gjentar seg og varer ved over en viss tid 3) i en mellommenneskelig relasjon som er preget av en viss ubalanse i styrke- eller maktforholdet. Mobbing inntreffer ofte uten noen åpenbar provokasjon fra offeret sin side.

Loven omfatter både direkte mobbing, med etter måten åpne angrep på offeret, og indirekte mobbing, med sosial isolering og utestenging fra gruppa.

Utestenging betyr at noen blir holdt utenfor en gruppe eller klasse.

Vold innebærer at noen bruker fysisk makt for å skade andre.

Rasisme er når noen blir utsatt for usaklig forskjellsbehandling eller diskriminering basert på etnisk tilhørighet, nasjonalitet eller utseende knyttet til opprinnelse.

Diskriminering betyr at en person blir dårligere behandlet eller trakassert for eksempel på grunn av kjønn, funksjonsevne, tro, hudfarge eller opprinnelse.

Verken direkte handlinger som for eksempel hatytringer, eller mer indirekte krenkelser, som utestenging, isolering og baksnakking skal tolereres.

Forebygging av krenkelser

Aursmoen skole skal arbeide kontinuerlig og systematisk for et trygt og godt skolemiljø for elevene jf. Opplæringsloven § 9 A-3. Vi har følgende mål for arbeidet på skole-, klasse/trinn- og elevnivå.

Mål: Å skape en god og trygg skolegang for alle

Ledelsens rolle: Handlingsplanen, ordensreglementet og skolens kjøreregler gjennomgås med samtlige elever og ansatte i starten av hvert skoleår. Ansatte ved skolen har en felles forståelse av hva skolen anser som krenkende atferd.

Ansatte ved skolen: Hindre at krenkende atferd oppstår og sikrer at krenkende atferd blir oppdaget og tatt hånd om. Kjenne rutiner knyttet til aktivitetsplikten i Oppl-I-§9A (FLYTTABEL)

Kontakt skole – hjem: Skolen samarbeider med foreldrene til beste for et trygt og godt skolemiljø. Kontaktlærerne tar raskt kontakt med foresatte ved tegn på økende fravær, mistrivsel eller krenkelser.

Skolenivå:

- Klart ordens-oppførselsreglement for skole og SFO
- Informasjon til elever og foreldre/foresatte om deres rettigheter etter opplæringsloven § 9A
- Klassens/trinnets plan for et godt læringsmiljø og handlingsplan mot krenkelser gjennomgås jevnlig med elevene, for personalet, skolens rådsorganer og foreldre/foresatte
- Gode tilsyns rutiner, der de voksne er aktive, synlige og har ansvar for bestemte deler av skoleområdet
- Gode rutiner for oppfølging av elevene i gym- og svømmegarderobes
- Trivselslederprogram i storefri
- Trivselstiltak som f.eks. turer og ekskursjoner, aktivitetsdager og fellessamlinger
- Felles forventninger til elever i forhold til **skolens regler og respekt for andre**
- Fadderordning for 1.klasse og Mentorordning på 8.trinn i regi av Drømmeskolen
- Skolens time brukes aktivt i arbeid med sosial kompetanse og holdninger hos elever
- Samarbeid mellom skole og SFO
- Barnesamtaler på SFO gjennomføres årlig av SFO- ansatte
- Elevundersøkelsen på 6.-10.trinn og klassetrivselsundersøkelse på 4.-7. trinn (bruk av Klsetrivsel.no)
- Kvalitetsoppfølging av skolemiljøet v/ skolen, elevrådet og FAU
- Analyse og oppfølging av elevundersøkelsen, skolens trivselsundersøkelser med påfølgende tiltak

Klasse/trinn-nivå:

- Relasjonsbygging lærer - elev
- Gjennomgang av ordens- oppførselsreglementet, skolens handlingsplan mot krenkelser – med fokus på å forebygge krenkelser og uønsket atferd
- Teammøter med fokus på læringsmiljø (med miljøteam på u-trinnet)
- Klassemiljøtimen - kontaktlærer/faglærer sørger for at elevene blir kjent med hverandre ved skolestart. Kontaktlærer, faglærere og elever samarbeider om å utvikle et godt klassemiljø. Handlingsplanen (og skolens ordensreglement og kjøreregler) gjennomgås i den enkelte klasse.
- «Mitt valg», «Zippys venner»- bruke oppgaver, tekster, litteratur, rollespill og drama med tema sosial kompetanse i undervisningen
- Skole-hjem samarbeid gjennom telefon/mail-kontakt, utviklingssamtaler og samarbeidsmøter
- Fleksibel tilsyn – observasjon av enkeltelever/elevgrupper ved behov
- Elevmedvirkning gjennom klasserådsledere og elevrådet

Elevnivå:

- Relasjonsbygging elev - elev
- Positive holdninger til medelever og de voksne i skolen og SFO
- Positiv tilbakemelding når elevene viser god atferd og overholder skolens regler
- Elevsamtaler – minst to pr. skoleår
- AART - en metode for trening av sosiale ferdigheter : ART-grupper på trinn

Skole-hjem-nivå:

- Foreldrene skal være informert om § 9A i opplæringsloven, skolens ordensreglement, hva som ligger i kravet til et trygt og godt skolemiljø og skolens Handlingsplan mot krenkende adferd.
- Vennegrupper i regi av foreldre/foresatte på 1.-4.trinn
- Foreldrene tar del i det forebyggende og holdningsskapende arbeidet ved å være gode voksne rollemodeller som snakker positivt om skolen og omtaler andre barn og voksne på en positiv måte.
- Foreldre er oppmerksomme på de avtaler som de foresatte på trinnet har gjort for gjennomføring av bursdager og andre inkluderende aktiviteter.

POSITIVE RELASJONER LÆRER OG ELEV

Den autoritative læreren har stor relasjonell kompetanse. Han eller hun bygger bevisst opp en positiv relasjon til hver enkelt elev, og elevene opplever at læreren bryr seg, viser omsorg og støtter dem slik at de opplever trygghet og tillit og blir sett av læreren. Læreren stiller rettfærdige krav til elevene, og roser og korrigerer utfra klassens kjente og faste normer.

Relasjon lærer - elev

Lærer er en tydelig voksen som eleven kan ha tillit til. Læreren skal være en god klasseleder.

Det vil si at:

- Den enkelte elev skal bli sett, hørt og snakket med - hver dag om mulig

- Alle elever er alles elever
- Lærerens forventninger til enkelteleven bør fremme elevens faglige og sosiale læring
- Læreren skal legge opp til tilpasset opplæring. Elever som til stadighet mislykkes, kan lett utvikle uønsket atferd
- Grunnet ubalanse i makt - og styrkeforholdet mellom voksen og elev på en skole, hviler det et ekstra ansvar på de voksne til å uttrykke seg på en måte som ikke oppleves krenkende. Det gjelder spesielt bruk av ironi, sarkasme og humoristiske utsagn på bekostning av eleven.
- Planlagte elevsamtaler er viktig, men like viktig er de jevne samtaler som tas der det er naturlig.

Relasjon lærer/ assistent - klasse/gruppe

Lærer utøver tydelig ledelse på en slik måte at klassen/gruppen oppleves som et trygt sted for alle elever

- Læreren/assistenten har høy bevissthet om betydningen av relasjonen lærer - elev og tar ansvar for kvaliteten på denne relasjonen
- Kontaktlæreren og klassen lager klasseregler mot mobbing og krenkende atferd. Læreren retter spesielt fokus mot kommunikasjon på sosiale medier. Klasseregler skal henge tydelig i klasserommet og gjennomgås flere ganger i året
- Lærere og assistenter hilser på elevene når de kommer inn i et klasserom. Elevene reiser seg for å hilse når det er skifte av lærer/assistent
- Lærer/assistent sørger for ro i klasserommet
- Læreren gir tydelige beskjeder og instruksjoner
- Læreren gir direkte instruksjoner om arbeidsinnsats, læringsmål og atferd
- Læreren bruker aktivt kognitive strategier som støttende dialog, oppsummering, klargjøring og liknende
- Læreren legger vekt på å utvikle elevenes læringsstrategier
- Undervisningen har en tydelig og god struktur. Læringsaktivitetene har markert start og avslutning

Relasjon elev - elev

Elevene i klassen/gruppa tar vare på hverandre og er opptatt av at alle har det trygt.

Dette betyr at skolen må legge opp til tiltak som fremmer et positivt skolemiljø og som fører til at elevene har ansvar for at alle skal trives i klassen. Læreren jobber aktivt med å finne tiltak som fremmer og stimulerer positive relasjoner mellom elevene i sin undervisning.

Relasjon ansatt - foresatt

Relasjonen mellom lærer og den enkelte elevs foresatte er preget av respekt, tillit og samarbeidsvilje.

For å skape trygghet og gode samarbeidsrelasjoner, er det viktig at skolen framstår som tydelig med uttalte forventninger, klare regler og tydelige konsekvenser, og at det har vært

satset på å utvikle sosial kompetanse blant elevene. I dette arbeidet må foreldrene trekkes aktivt med.

Det innebærer:

- At det er en god og åpen dialog mellom skolen og hjemmet
- At både skole og hjem er lydhøre for den andres synspunkter
- At man har respekt for at man har ulike perspektiver
- At begge parter er imøtekommende overfor hverandre

Relasjon SFO-ansatt – SFO-barn

De ansatte skal være tydelige voksne som barnet kan ha tillit til.

Det vil si at:

- Det enkelte barn blir sett, hørt, tatt på alvor og blir snakket med – hver dag om mulig
- De ansatte har felles grenser og gir tydelige beskjeder
- De voksne veileder og støtter barna i sosiale ferdigheter/samhandling
- Barnet blir tatt på alvor når det uttrykker verbal eller nonverbal mistriivsel

Avdekking av mobbing og krenkende atferd

Mål: Krenkende atferd eller handling som mobbing som foregår i og ved skolen og på skoleveien, blir avdekket.

Skolens prosedyrer angir hvilket ansvar ulike aktører har. Aktuelle aktører kan være: Skolens ledelse, skolens ansatte, andre ansatte ved skolen og SFO , elever og foresatte.

Aktivitetsplikten

Alle som arbeider ved skolen, skal følge med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø.

En ansatt som får kjennskap til eller oppdager krenkelsers eller mobbing har **aktivitetsplikt** etter

Opplæringsloven § 9 A-4. Aktivitetsplikten omfatter:

1. Å følge med
2. Å gripe inn
3. Å varsle skoleleder
4. Å undersøke ved mistanke
5. Å sette inn egnede tiltak

Skolen skal videre **dokumentere** både tiltakene som settes inn (aktivitetsplan) og arbeidet som blir gjort for å oppfylle aktivitetsplikten. Se oversikt over saksgang på s. 6.

Det er elevens egen opplevelse som avgjør når aktivitetsplikten utløses og hvor lenge den varer. Skolens aktivitetsplikt, løper til eleven opplever at det er trygt og godt å være på skolen, og så lenge det finnes egnede tiltak som med rimelighet kan forventes satt inn.

1. Plikt til å følge med

Arbeidet med å forebygge krenkelser er viktig i forhold til å følge med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø, og evt. fange opp mistanke om og avdekke krenkelser.

Skolenivå:

-
- Klassemiljøtimer med krenkelser som tema, med fokus på å ta ansvar for hverandre og si ifra om noen blir plaget (understreke at det er ikke å sladre)
- Aktivt tilsyn – aktivt observere hvordan elevene agerer hver for seg og seg i mellom på skolens område, i garderober
- Det er en lav terskel for å bry seg med hva elevene driver med og snakker om
- Gjennomgang av elevmiljø på team

Elevnivå:

- Eleven har rett til å bli hørt og det er barns beste skal være et grunnleggende hensyn i alle skolens vurderinger og handlinger
- Observasjon av elev – elev-relasjonene
- Jevnlig kommunikasjon mellom elev og lærer, f.eks. gjennom korte møter og samtaler
- Elevsamtaler – minst to pr. skoleår
- Elever skal bli tatt på alvor når de gir beskjed om at medelever blir plaget og skolens prosedyre for å gripe inn, varsle, undersøke og evt. sette inn tiltak skal iverksettes
- Elever som selv formidler at han/hun blir plaget/ikke trives på skolen skal bli tatt på alvor og skolens prosedyre for å gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak skal iverksettes.
- Foreldre/foresatte tar kontakt med skolen med mistanke om eller informasjon om krenkelser

Skole-hjem-nivå:

- Foreldre er aktive i oppfølgingen av egne barn, og har et øye for at det som skjer utenfor skolen (ute i det lokalt miljøet, fritidsaktiviteter, sosiale medier etc.) som også kan påvirke skolehverdagen
- Foreldre ser etter faresignal/kjennetegn på krenkende adferd
- Foreldrene har et særskilt ansvar for å følge opp barnets bruk av sosiale media

2.-3. Plikt til å gripe inn og varsle

Alle som arbeider i skolen har en plikt til å gripe inn umiddelbart for å stanse krenkelser dersom det er mulig. Det kan være en slåsskamp, en utfrysningssituasjon eller elever som krenker andre verbalt. Se mer informasjon i Utdanningsdirektoratets rundskriv, Udir-3-2017, som omtaler det å gripe inn i pkt. 6.4.2.

Alle som arbeider i skolen skal varsle rektor og inspektør dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Skjemaet «Melding/varsling om elevens skolemiljø»

fylles ut og leveres umiddelbart. Rektor har ansvar for at sakene blir fulgt opp med undersøkelser og evt. tiltak. Det er lav terskel for å bruke meldingsskjemaet.

Foreldre tar kontakt med skolen (kontaktlærer /inspektør/ rektor) så snart som mulig ved mistanke om at eget eller andres barn ikke har et trygt og godt skolemiljø, og ber om nødvendig om et møte med skolen.

Skolen informerer foreldre så snart som mulig om uheldige forhold som oppstår rundt eller med egne barn. Skolen ønsker en lav terskel for kontakt begge veier.

Ved alvorlige tilfeller som omfatter vold, flere involverte elever eller ansatte som krenker elever, skal rektor varsle skoleeier.

Vakt- og tilsynsordninger

Skolen har en fast inspeksjonsplan for friminuttene på begge hovedtrinnene og en tilsynsplan for spisingen i alle klasser på hovedtrinnene. Disse planene henger godt synlig på personalrommene ved begge hovedtrinn og på elevens oppslagstavle på ungdomstrinnet. På inspeksjonsplanen fremkommer det hvilket område den enkelte lærer har ansvar for.

Inspeksjonsvakter fra barnetrinnet skal ha synlige vester med navn på.

Undervisningsinspektører har ansvar for å sette opp inspeksjonsplan for friminuttene i begynnelsen av hvert skoleår. Skolen/skolegården inndeles i ansvarsområder som sikrer god bemanning og oversikt.

Den enkelte lærers/assistents/vikars ansvar ved vakt- eller tilsynsordninger:

- Uansett tid og sted skal den som har vakt/inspeksjon gripe inn når en oppdager at krenkende atferd /mobbing finner sted
- Inspiserende lærer/assistent/vikar bestemmer hva som er farlig lek, hvis nødvendig
- Kontaktlærer skal varsles om episoder så raskt som mulig
- Melde fra til inspektør om bytte av inspeksjon
- Utføre sine inspeksjonsplikter punktlig
- Ved mistanke om uregelmessigheter i elevmiljøet, kan inspiserende lærer få observasjonsoppgaver

Alle ansatte på skolen må sette seg inn i det som står i kapittel 9A i opplæringsloven og kjemme til saksgangen i Flyttabellen.

Se regelverk om skolemiljø Udir-3-2017

4. Plikt til å undersøke

Ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, har skolen en plikt til snarest å undersøke saken og sette inn gode, egnede tiltak. Skolen skal sørge for at elevenes rett til å bli hørt blir ivaretatt, og at det er elevens opplevelse av skolemiljøet som blir lagt til grunn for saken.

Dersom det skjer hendelser utenom skoletid, som påvirker hvordan en elev har det på skolen, har skolen et ansvar for å undersøke også slike hendelser. Hendelser på skolevei skal også undersøkes og følges opp av skolen.

Når mobbing er avdekket

- Den som er blitt utsatt for krenkende handlinger innkalles til samtale. Det avklares hva som har skjedd, hvor, når, hva, av hvem. Forklaringen skrives ned. Det sjekkes at det som ble fortalt har ble oppfattet riktig. Det vurderes i hvert enkelt tilfelle om vedkommende sine foreldre skal delta i samtalen.

- Foreldre informeres.

- Samtale med den som har utført krenkende handlinger. Hensikten med samtalen er at krenkende atferd / mobbing er uakseptabelt og må stanses umiddelbart. Gjøre avtaler, følge opp. Er det flere som er mobbere / gjerningspersoner, snakkes de med hver for seg.

- Foreldrene til den som er beskyldt for krenkende handlinger, kontaktes og informeres om beskyldningen/hendelsen.

- Foreldrene til den som er beskyldt for krenkende handlinger / mobbingen, inviteres til å være tilstede i samtalen med kontaktlærer/ leder.

- I noen tilfeller må skolen søke profesjonell hjelp hos PPT, barnevernet eller politiet.

Foreldre som har mottatt melding om at eget barn er involvert i en uønsket hendelse kan finne flere råd om hvordan situasjonen bør håndteres på <https://www.udir.no/nullmobbing/rad-til-voksne/> og <http://www.fug.no/hva-gjoer-jeg-naar-barnet-mitt-blir-mobbet.4828913-147677.html>

5. Plikt til å sette inn tiltak

Ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, har skolen plikt til å sette inn egnede tiltak for alle elever som opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt, uansett årsak. Tiltakene må tilpasses den enkelte sak og dokumenteres i en egen aktivitetsplan. Skolen har utarbeidet en mal for aktivitetsplan: «Aktivitetsplan iht. Opplæringsloven § 9A».

Aktivitetsplanen skal besvare følgende spørsmål:

- a) Hvilke problemer tiltakene skal løse
- b) Hvilke tiltak skolen har planlagt (både undersøkelser og konkrete tiltak tilpasset saken)
- c) Når tiltakene skal gjennomføres
- d) Hvem som har ansvaret for gjennomføringen av tiltakene
- e) Når tiltakene skal evalueres

I tillegg skal aktivitetsplanen inneholde en oppsummering av kommunikasjonen med elever og foreldre, samt en oppsummering av hva som er skolens vurdering av saken.

Når tiltakene er gjennomført skal det evalueres om de har hatt tilfredsstillende effekt. **Dersom skolen ikke har satt inn tiltak innen 5 virkedager etter at saken er meldt til kontaktlærer/skoleledelse, kan elev/foresatte melde saken til Fylkesmannen. Hvis en elev melder en sak som omhandler en av skolens ansatte, vil det bli opprettet personalsak.**

Tiltakene kan rette seg både mot den som blir mobbet eller krenket, den eller de som mobber eller krenker, tilskuere, gruppe- og klassemiljø eller hele skolemiljøet. Tiltakene kan ha ulike tidsspenn. Taushetsplikten overfor hver enkelt elev skal ivaretas, og tiltakene må være lovlige og i samsvar med ordensreglement for kommunale grunnskoler i Aurskog-Høland kommune, se oversikt nedenfor og ordensreglementet på

<https://www.aurskog-holand.kommune.no/barn-og-skole/skoler/generell-skoleinformasjon/ordensreglement-for-skolene-i-aurskog-holand/>

REAKSJONER (disiplinære tiltak)

Reaksjoner hvis ikke mobbingen/krenkelser opphører, vil vurderes på individuelt grunnlag.

Eksempler på reaksjoner er:

- Atferden til den som krenker/mobber offentliggjøres i klassen i en naturlig samtale
- Atferden til den som krenker/mobber tas opp i klassen
- Den som krenker/mobber får møte offeret og offerets foreldre sammen med læreren/ledelsen
- Møte mellom den som krenker/mobber og hans/hennes foreldre, offerets foreldre og læreren/ledelsen
- Den som krenker/mobber skal være inne i friminutt
- Den som krenker/mobber har friminutt på andre tidspunkt enn de andre elevene
- Den som krenker/mobber må være i nærheten av inspiserende lærer i et bestemt antall friminutt
- Den som krenker/mobber starter på skolen før de andre elevene, slik at offeret ikke blir plaget på veien til skolen
- Den som krenker/mobber slutter senere enn de andre elevene, slik at offeret ikke blir plaget på veien fra skolen
- Nedsatt oppførselskarakter for ungdomstrinnselever som den som krenker/mobber
- Bekymringssamtale med politiet med den som krenker/mobber
- Utvisning fra skolen i flg. Opplæringslovens § 1 av den som krenker/mobber
- Midlertidig eller permanent klassebytte for mobberen

- Skolebytte for den som krenker/mobber
- Politianmeldelse av den som krenker/mobber

Krav til dokumentasjon

Skolen skal dokumentere skriftlig hvordan vi sørger for at elever har det trygt og godt på skolen.

Skolen har utarbeidet og bruker «Handlingsplan mot krenkelser» som beskriver hvordan skolen arbeider kontinuerlig og systematisk for et trygt og godt skolemiljø for elevene jf. Opplæringsloven § 9 A-3, og hvilke rutiner som her gjelder på skole-, klasse/trinn- og elevnivå.

Ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, benyttes skjemaet «Melding/varsling om elevens skolemiljø». Skjemaet fylles ut av den ansatte som har fått mistanke/kjennskap til manglende trivsel hos eleven. Utfylt skjema leveres inspektør/reaktor umiddelbart. Reaktor har ansvar for at sakene blir fulgt opp med undersøkelser og egnede tiltak.

Skolen skal videre dokumentere arbeidet med saksgang for å sikre at kravene i aktivitetsplikten blir oppfylt; plikten til å gripe inn, varsle, undersøke og eventuelt sette inn tiltak.

Skolen har utarbeidet en mal for å dokumentere saksgangen(Flyttabell) : «Saksgang iht. Opplæringsloven § 9 A».

I tillegg kommer nødvendige referater fra møter i saken.

Saksgang iht. Opplæringsloven § 9 A	Tidsfrist: totalt 5 dager	Ansvar
<p>Inspektør/rektor blir varslet og informert om saken. Inspektør/rektor mottar skjemaet «Melding/varsling om elevens skolemiljø» som beskriver hendelsen og hvordan man har grepet inn i situasjonen. Rektor må alltid varsles!</p>		Den ansatt som får kjennskap til krenkelser
<p>Inspektør/rektor dokumenterer saksgang i dette skjemaet, «Melding/varsling om elevens skolemiljø», og sikrer at kravene i aktivitetsplikten blir oppfylt. Ved behov samtaler med den som melder/varsler om saken.</p>	Samtidig med mottak av melding om elevens skolemiljø	Inspektør /rektor
<p>Kontaktlærer/sosiallærer setter i gang undersøkelser for å avdekke hva som har skjedd, og for å finne ut hvilke tiltak som vil være hensiktsmessige. Samtale med eleven som ikke opplever å ha et godt og trygt skolemiljø, og som opplever å bli krenket.</p> <p><i>Undersøkelsene kan være observasjon av elevene i friminutt, overganger eller læringssituasjon, samtaler med de som er involvert eller vet noe om saken (elever, foresatte, ansatte), ikke-anonyme undersøkelser, kartleggingsverktøy eller sosiogram.</i></p> <p>Undersøkelsene som iverksettes dokumenteres skriftlig av kontaktlærer/sosiallærer. Bruk skjema 2. (dokumentasjon av undersøkelser §9A)</p>	Settes i gang innen 3 dager etter mottak av melding.	Sosiallærer og kontaktlærer/ skoleledelse
<p>Dersom undersøkelsene viser at det er behov for å sette inn tiltak, dokumenteres tiltakene i en aktivitetsplan; «Aktivitetsplan iht. Opplæringsloven § 9 A».</p>	Innen 5 dager etter mottak av melding	Kontaktlærer / sosiallærer i samarbeid med skoleledelsen
<p>Intern drøfting av gjennomførte undersøkelser, fremkommet informasjon og tiltak i aktivitetsplaner.</p>	Innen 8 dager etter mottak av melding	Kontaktlærer sammen med skoleledelsen
<p>Evaluerings av tiltak i samarbeid med involverte parter. Avslutning av sak eller oppdatering av aktivitetsplaner iht. informasjon, gjennomførte undersøkelser og evaluering.</p>	Innen 3 uker etter mottak av melding	Kontaktlærer / sosiallærer i samarbeid med skoleledelsen

Kvalitetssikring og kontinuitet i arbeidet

Å forebygge, avdekke og stoppe krenkelser og mobbing gjøres best ved å sikre et kontinuerlig arbeid. Det er derfor nødvendig med en årlig gjennomgang og eventuell revisjon av handlingsplanen. Det kreves samtidig at alle ansatte har kjennskap til innholdet i og forplikter seg på prosedyrene som beskrives i planen. Av den grunn er planen årlig et tema på planleggingsdagene før skolestart, og på teammøter en gang pr. halvår.

Ved oppstarten ved hvert skoleår vil kontaktlærer informere både elever og foresatte om skolens nullvisjon mot mobbing samtidig som man har nettvett som et diskusjonstema i klassene.

Planen skal hvert år evalueres av skolens rådsorganer. Erfaringer fra løpende arbeid og den årlige elevundersøkelsen og andre trivselsundersøkelser skal legges til grunn for evalueringen.

Planen skal være tilgjengelig på skolens nettside.

Tilhørende dokumenter:

- Melding om elevens skolemiljø (vedlagt)
- Saksgang iht. Opplæringsloven § 9A (vedlagt)
- Aktivitetsplan iht. Opplæringsloven § 9A (vedlagt)
- Skolemiljø Udir-3-2017 (vedr. nytt regelverk om skolemiljø)
- Mobbing og mistrivsel – hva skal skolen gjøre (Udir)
- Informasjon til foreldre og elever om skolemiljø (Udir)

Aursmoen skole, alle ansatte

Melding/varsling om elevens skolemiljø

Elevens navn: _____

Klasse: _____

Melder: _____

Dato: _____

Mistanke/kunnskap basert på:	Sett kryss	Bakgrunnsinformasjon	Navn/kryss
Krenkende ord eller handlinger		Egen observasjon	
Fysisk vold			
Rasistiske uttalelser			
Fravær		Eleven selv har varslet	
Ensomhet		En annen elev har varslet	
Angst/depresjon		En foresatt har varslet	
Adferd		Andre har varslet	
Annet			

Beskrivelse av som har skjedd og hvordan du har håndtert saken:

- Saken er avsluttet
- Saken gjelder elevens rett til et trygt og godt skolemiljø iht. Opplæringsloven § 9 A
- Foresatte informert

Dato og signatur: _____

- 1) Melding leveres inspektør og rektor
- 2) Kopi til elevmappen

Ansattes navn: _____

Saksgang iht. Opplæringsloven § 9 A	Tidsfrist: totalt 5 dager	Ansvar
Inspektør/rektor blir varslet og informert om saken. Inspektør/rektor mottar skjemaet «Melding/varsling om elevens skolemiljø» som beskriver hendelsen og hvordan man har grepet inn i situasjonen. Rektor må alltid varsles!		Den ansatt som får kjennskap til krenkelser
Inspektør/rektor dokumenterer saksgang i dette skjemaet, «Melding/varsling om elevens skolemiljø», og sikrer at kravene i aktivitetsplikten blir oppfylt. Ved behov samtaler med den som melder/varsler om saken.	Samtidig med mottak av melding om elevens skolemiljø	Inspektør /rektor
Kontaktlærer/sosiallærer setter i gang undersøkelser for å avdekke hva som har skjedd, og for å finne ut hvilke tiltak som vil være hensiktsmessige. Samtale med eleven som ikke opplever å ha et godt og trygt skolemiljø, og som opplever å bli krenket. <i>Undersøkelsene kan være observasjon av elevene i friminutt, overganger eller lærings situasjon, samtaler med de som er involvert eller vet noe om saken (elever, foresatte, ansatte), ikke-anonyme undersøkelser, kartleggingsverktøy eller sosiogram.</i> Undersøkelsene som iverksettes dokumenteres skriftlig av kontaktlærer/sosiallærer. Bruk skjema 2. (dokumentasjon av undersøkelser §9A)	Settes i gang innen 3 dager etter mottak av melding.	Sosiallærer og kontaktlærer/ skoleledelse
Dersom undersøkelsene viser at det er behov for å sette inn tiltak, dokumenteres tiltakene i en aktivitetsplan; «Aktivitetsplan iht. Opplæringsloven § 9 A».	Innen 5 dager etter mottak av melding	Kontaktlærer / sosiallærer i samarbeid med skoleledelsen
Intern drøfting av gjennomførte undersøkelser, fremkommet informasjon og tiltak i aktivitetsplaner.	Innen 8 dager etter mottak av melding	Kontaktlærer sammen med skoleledelsen
Evaluering av tiltak i samarbeid med involverte parter. Avslutning av sak eller oppdatering av aktivitetsplaner iht. informasjon, gjennomførte undersøkelser og evaluering.	Innen 3 uker etter mottak av melding	Kontaktlærer / sosiallærer i samarbeid med skoleledelsen

Til

Aktivitetsplan iht. Opplæringsloven § 9 A -4

Kopi av ferdig aktivitetsplan sendes foresatte, og fortløpende etter hvert som denne revideres.

Elev: _____ f. xx.xx.xxxx

Hva saken gjelder

Aursmoen skole har fått informasjon fra _____ som tilsier at _____ ikke opplever å ha et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring iht. opplæringslovens § 9A-2.

Beskriv saken...og hvilket problem skal tiltaket løse?

Skolens vurdering etter at skolens undersøkelser er utført (skrives inn når den er klar):

I henhold til Opplæringsloven § 9A-4 har skolen en aktivitetsplikt for å sikre at _____ opplever å ha et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Det er elevens subjektive opplevelse av skolemiljøet som er avgjørende for om rettigheten er ivaretatt. Ut fra informasjon og undersøkelser som er gjort i saken, mener skolen at det må iverksettes tiltak for at _____ skal få oppfylt retten til et trygt og godt skolemiljø. Tiltakene er beskrevet under .

Formålet med tiltak:

Ansvarlig for aktivitetsplanen: _____ Dato: _____

Disse tiltakene blir satt i verk for å sikre at retten til et trygt og godt skolemiljø blir oppfylt:

1. *Tiltak, når skal tiltaket gjennomføres, ansvarlig for tiltak.*

2.

Varighet:

Evaluering: *evalueringsdato for tiltaket og effekt av tiltaket.*

Kontakt med foreldrene:

Bakgrunn for saken:

- *Melding fra*
- *Observasjon*
- *Samtale med elev...*

Lovgrunnlaget

§ 9 A-1. Verkeområde for kapitlet

Kapitlet her gjeld for elevar i grunnskolen og den vidaregåande skolen. Kapitlet gjeld òg for elevar som deltek i leksehjelpordningar og i skolefritidsordningar, med unntak av §§ 9 A-10 og 9 A-11.

§ 9 A-2. Retten til eit trygt og godt skolemiljø

Alle elevar har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, trivsel og læring.

§ 9 A-3. Nulltoleranse og systematisk arbeid

Skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering.

Skolen skal arbeide kontinuerleg og systematisk for å fremje helsa, miljøet og tryggleiken til elevane, slik at krava i eller i medhald av kapitlet blir oppfylte. Rektor har ansvaret for at dette blir gjort.

§ 9 A-4. Aktivitetsplikt for å sikre at elevar har eit trygt og godt psykososialt skolemiljø

Alle som arbeider på skolen, skal følgje med på om elevane har eit trygt og godt skolemiljø, og gripe inn mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering dersom det er mogleg.

Alle som arbeider på skolen, skal varsle rektor dersom dei får mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø. Rektor skal varsle skoleeigaren i alvorlege tilfelle.

Ved mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarast undersøkje saka.

Når ein elev seier at skolemiljøet ikkje er trygt og godt, skal skolen så langt det finst eigna tiltak sørgje for at eleven får eit trygt og godt skolemiljø. Det same gjeld når ei undersøking viser at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø.

Skolen skal sørgje for at involverte elevar blir høyrde. Kva som er best for elevane, skal vere eit grunnleggjande omsyn i skolen sitt arbeid.

Skolen skal lage ein skriftleg plan når det skal gjerast tiltak i ei sak. I planen skal det stå

- a) kva problem tiltaka skal løyse
- b) kva tiltak skolen har planlagt
- c) når tiltaka skal gjennomførast
- d) kven som er ansvarleg for gjennomføringa av tiltaka
- e) når tiltaka skal evaluerast.

Skolen skal dokumentere kva som blir gjort for å oppfylle aktivitetsplikta etter første til femte ledd.

§ 9 A-5. Skjerpa aktivitetsplikt dersom ein som arbeider på skolen, krenkjer ein elev

Dersom ein som arbeider på skolen, får mistanke om eller kjennskap til at ein annan som arbeider på skolen, utset ein elev for krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering, skal vedkommande straks varsle rektor. Rektor skal varsle skoleeigaren. Dersom det er ein i leiinga ved skolen som står bak krenkinga, skal

skoleeigaren varslast direkte av den som fekk mistanke om eller kjennskap til krenkinga. Undersøking og tiltak etter § 9 A-4 tredje og fjerde ledd skal setjast i verk straks.

§ 9 A-6. Fylkesmannen si handheving av aktivitetsplikta i enkeltsaker

Dersom ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, kan eleven eller foreldra melde saka til Fylkesmannen etter at saka er teken opp med rektor.

Fylkesmannen skal avgjere om aktivitetsplikta etter §§ 9 A-4 og 9 A-5 er oppfylt. Dersom saka ikkje er teken opp med rektor, eller om det er under ei veke sidan ho vart teken opp, skal Fylkesmannen avvise saka, med mindre særlege grunnar gjer dette urimeleg. Det same gjeld dersom saka ikkje gjeld skolemiljøet på skolen der eleven går når saka blir meldt til Fylkesmannen.

Skolen og skoleeigaren skal utan hinder av lovfesta teieplikt leggje fram alle opplysningar som Fylkesmannen meiner må til for å greie ut saka. Fylkesmannen skal sørge for at involverte elevar blir høyrde. Kva som er best for elevane, skal vere eit grunnleggjande omsyn i Fylkesmannen si saksbehandling.

Kjem Fylkesmannen til at skolen ikkje har oppfylt aktivitetsplikta etter §§ 9 A-4 og 9 A-5, kan Fylkesmannen vedta kva skolen skal gjere for å sørge for at eleven får eit trygt og godt skolemiljø. Det skal setjast ein frist for gjennomføringa av vedtaket, og Fylkesmannen skal følgje opp saka. Fylkesmannen kan vedta reaksjonar etter skolen sitt ordensreglement, jf. § 9 A-10, eller at ein elev skal byte skole, jf. § 8-1 fjerde ledd.

Avgjerda til Fylkesmannen er eit enkeltvedtak og kan påklagast etter reglane i forvaltningsloven. Skoleeigaren har ikkje klagerett.

Aursmoen skole

xx.xx.xxxx

